

Inatsisartuni ilaasortaasunut, Ane Hansen aamma Naaja H. Nathanielsen, Inuit Ata-
qatigiit
-/Maani

Aalisarnerq pillugu inatsimmut allannguutissatut siunnersuut pillugu § 37-257- 2013-imut akissut

16. januar 2014
Sagsnr. 2013-093620
Dok. Nr. 1450832

Aallarniutigalugu nalunaarutigissavara allannguutissatut siunnersuut tusarniaassutigine-
qarsimammat allanngortitsisinnaanissarlu siunertaralugu tusarniaanermut akissutit assi-
giiingitsut suliarineqaleruttormata.

Postboks 269
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 63 55
E-mail: apnn@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Apeqqu 1

*“Ammaanermi oqalugiaammuni Naalakkersuisut Siulittaasuat oqarpoq aalisarnermut ina-
tsisip siunertaani atuisut ilisimasaasa biologit siunnersuinerattullu naleqartigaluni atortin-
neqarnissaat qulakkeerneqassasoq. Siulittaasoq aamma oqarpoq pisassiisarnerit ilisi-
matuussutsikkut misissuinerit toqqammaveqartuarnissaat, tamatuma ilagalugu piujuar-
titsinermik aallaaveqarnissaat, Naalakkersuisunit pingaartinneqartoq. Aalisarnermut ina-
tsimmi siunnersuutigineqartoq § 1, imm. 2 ulluinnarni Naalakkersuisut qanoq atortinniar-
paat? Paaserusupparput biologit siunnersuinerannik atuisullu ilisimasaannik qanoq na-
leqqiussisoqartoqassanersoq aammalu nunap pisuussutaanik piujuartitsineq tunngavi-
galugu aqutsinissaq pillugu pisussaaffigilerisimasatsinnut tunngasunut tamanna qanoq
sunniuteqassanersoq. Aammattaaq ullumikkut atuisut ilisimasaat ataatsimut naliliinermi
ilaatinneqariingitsutut inatsimmik allanngortitsinikkut naqqinniarneqarnersoq paaseru-
supparput.”*

Apeqqu 1-imut akissut

Siunissami pisassiissutaasartussat ilisimatuussutsikkut siunnersuinermit kaammattuutit
tunngavigalugit pisarnertut sapinngisamik suli agguataarneqartassapput, siunnersuutillu
siunertaraat ilisimatuut aalisarnermillu inuussutissarsiuteqartut ilisimasaqartullu
akornanni qaninnerusumik sukumiinerusumillu suleqatigiinnissaannut periarfissiinissaq.
Siusinnerusukkat pisarsimasunit allanngortitsisoqangaangilaq, taamaallaalli
inatsisitigut tunngaviliisoqarluni. Ilisimatuussutsikkut siunnersuinerit pisarnertut
suliarineqartassapput ilutigalugu aalisartut ilisimasaat tamakkiisumik
siunnersuusiornissani ilusilersorlugit ilanngullugit suliarineqartalissallutik. Taamaattumik
massakkut naleqqiussisoqartarnissaanik oqalussalluni tunngavissaqangilaq,
suleriaatsimmi eqqunneqaqqaartariaqarmata kaammattuutigineqartullu ilutigalugit
katersorneqaqqaartariaqarlutik. Pisussaaffiit eqqarsaatigalugit pitsaasumik
kinguneqartitsisussanik suleriaaseqarnissaq Naalakkersuisut soorunalumi sulissu-
tiginiaarpat.

Apeqqu 2

*“Naalakkersuisut aalisarnermut inatsisaata siunertaasa ilagaat “sinerissamut qanittumi
aalisarnermi piginnittuunerup eqiterneqarpallaarsinnaanerata pinngitsoortinniarneqarnis-
saa.” § 15 Tamannali Inatsisartut inatsisaatigut nr. 8, 22. november 2011-meersukkat §*

15, imm. 4-mi qulakkeerneqariinnginnerpa, tassannga ersermat suliffeqarfiit inuilluunniit ataasiakkaat pisassiissutinit pigisanik pisinikkut sinerissap qanittuani aalisariutit immikkoortuini killilersuiffigineqartumi 15 %-init amerlanerusunik pisassiissutinit pigisaqalersinnaassanngitsut aammalu Inatsisartut inatsisaatigut nr. 5, 4. juni 2012-imeersukkut § 15, imm. 5-imi, tassannga ersermat ingerlatseqatigiiffiit inuilluunniit ataasiakkaat qaleralin-niarnermi pisassiissutit ilaannik toqqaannartumik toqqaannanngitsumilluunniit pisiner-mikkut sinerissamut qanittumi aalisartunut pisassiissutigineqartunit tamarmiusunit 5 %-it qaangerlugit pisassiissutit ilaannik pigisaqalersinnaassanngitsut?”

Apeqqut 2-mut akissut:

Inatsisissatut siunnersuummi nassuiaatit innersuussutigineqarput, tassani sinerissamut qanittumi aalisarnermi aalisarsinnaatitaanerit tulaassuivigineqarsinnaatitaanerillu inun-nut ingerlatseqatigiiffinnulluunniit ikittuinnarnut eqiterneqarsimanagerat tunngavigineqarpoq. Taamaattumik siunnersuutit tassunga atatillugu isigineqassapput. Naluneqanngilarmi allaat raajartassat ilarparujussui ingerlatseqatigiiffinut ikittuinnannguanit pigineqaleriartuinnarmata. Naalakkersuisut isumaqarput siunnersuutigineqartutut allangortitsinikkut taamatut eqiterutsitsisimaneq siunissaq isigalugu siammaanermik kinguneqarsinnaassasoq.

Apeqqut 3

“Naalakkersuisut tunaartaraat sinerissap qanittuani inuuniutigalu aalisartuusinnaanerup, saniatigullu tulaassanik tigooraasutut nioqqutissiorlutullu ingerlatsinerit ataatsimoortillu-git ingerlanneqarsinnaajunnaarnissaat.

Naalakkersuisut tunngavilersuutigivaat inuussutissarsiummi tassani kina sumi inissisi-manersoq ersarissumik takuneqarsinnaalissammat. Aaqqissuussineq piousoq qanoq ilil-luni kia sumi inissisimanageranik erseqqarluttumik takusaqarfiugami? Aalajangernerup ta-matuma aamma kingunerissanerpaa ingerlatsisut ullumikkut tunisassiorfimmik pisassiis-sutinillu ataatsikkut piginnittuusut tunisassiorfiutitik tuninngikkunikkit akuersissutinik ar-saarneqartalernissaat? Tassunga atatillugu atorunnaarsitsinermut ikaarsaariafeqarto-qassava, taamaassappallu tamanna qanoq siviussuseqassava? Tamanna suliaqarfiup tungaatigut nalikilliliisarnermut maleruagassianut atuuttunut naapertuutissava? Tunis-as-siorfimmik/akuersissutinik tunisisoqartoqassagaluarpat massakkut piginnittuusut taarsiif-figineqassappat?”

Apeqqut 3-mut akissut:

Naalakkersuisut siunertaraat aalisarnermik inuussutissarsiuqarnermi ammasumik sun-niuteqarluartumillu unammilleqatigiinnissaq qularnaarniarlugu killiliussanik pitsaanerpaa-nik pilersitsinissaq. Tamatumalu anguniarneqarnerani aalisarnermik ingerlatsisut nuna-milu tunitsiviit immikkoortinneqarnissaat siunnersuutigineqarpoq.

Aaqqissuussineq massakkut atuuttoq ima ineriartorsimavoq ullumikkut pissutsit imaaler-simallutik nunatsinni aalisarnermi ingerlatseqatigiiffiit aalisarnerup iluani niuerner-mi anertuumik aalajangiisuusumillu inissisimalersimallutik, ingerlatseqatigiiffiit taakku nunami tunitsivinnik piginnittuunermik saniatigut aalisarsinnaatitaanernik annertuunik pigisaqar-nerat tunngavigalugu. Pissutsillu taamaannerat imatut kinguneqarsinnaammat ingerlat-seqatigiiffiit taakku ilaat aalisarnermi akigitinneqartunut aalajangiisunngorsinnaallutik, aalisarnermi immikkoortut taakku avissaartinneqarnissaat Naalakkersuisut siunnersuuti-gaat. Taamatut aaqqissuussisimanagerup piffissalerlugu atorunnaarsikkiartornissaa sooru-nalimi suliarineqassaaq inuussutissarsiuqartullu peqatigalugit atorunnaarsitsiartuaar-

nissat isumaqatigiissusiorfigineqassapput, Naalakkersuisullu arajutsisimangilaat suliasami tassani allanngortitsisoqartariaqarnera. Allanngortitsinissanut periusissat tamakku maleruagassallu allat inuussutissarsiuqartut suleqatigalugit nalilersorneqassapput.

Apeqqu 4

“Ammaanermi oqalugiaammuni Naalakkersuisut Siulittaasuat imatut oqaaseqarpoq: “Inuutissarsiuqatigalugu aalisarnermit isertitat affaasa (50%) piunasaqaatiginissaat Naalakkersuisooqatigiinni aalajangiiffigineqarpoq. Taamatut aalajangersakkap atuutilernerata kingorna aalisarnermik aallarniisimasut tamatumani eqqorneqassanngillat. Atuutsitsileqqinneq siunissami aalisarnermik ingerlatsisussanut atuuttussaavoq.” Oqaaseqaatip tamatuma aalisarnerq pillugu inatsimmi nutaami maannakkut tusarniaassutigineqartumi siunnersuutigineqartumut § 6 imm. 4-mut paarlanguinnartuunera uppersarsarnerqarsinnaava? Aammattaaq uppersarsarnerqarsinnaava naalakkersuinikkut nalunaaruteqartarnerit massakkutut allamut saaqattaarfiunerat inuiaqatigiinni kalaallini aningaasaleerusussutsimut sualuttumik ajoqutaamat, tamatumalu kingunerisimasinnaammagu ataa-siakkaat ajunngitsumik siunertaqarlutik aningaasaliisarsimasimassasut aningaasaliisutitilli maanna annaasimassagaat? Inatsisiliornermi allannguummit inuit ataa-siakkaat suliffeqarfiilluunniit eqqorneqartussat Naalakkersuisut aningaasatigut taarsiiffigilersaarpaat?”

Apeqqu 4-mut akissut:

Uppersarsarnerqarsinnaavoq aalisarnermit 50 %-imik isertitaqarnissamik piunasaqaatip eqquteqqinneqarnissaanut siunnersuummi, siunissami inuussutissarsiuqatigalugu aalisar-sinnaanissamat akuersissummik qinnuteqartartussat eqqarsaatigineqarmata. Taamaak-kaluartorli ilimanarpoq inuit ikittunnguit aalisarnermit inuussutissarsiuqarnerup saniatigut allanit annertuumik isertitaqartut taamatut isertitaqarsimanissamik piunasaqaatip eqquteqqinneqarneranit attorneqarsinnaammata, tamatumunngalu atatillugu Naalakkersuisut pilersaaruteqarput inuit tamatumani pineqartut eqqornerlunneqarnissaat pinngitsoorniarlugu arlaatigut aaqqiissuteqarniarlutik. Tamatumunnga ilanngullugu ilisimatitsissutigineqarsinnaavoq inatsisissatut siunnersuut timitalernejarniat inatsisiliorlut nalinginnaasumik taarsiissutitaqanngitsumik inuussutissarsiornermi pissutsit pillugit malittarisassiorsinnaanerannut killiliussat iluanni.

Apeqqu 5:

“Inatsisissatut siunnersuummi § 6 imm. 4-mi Naalakkersuisut allapput isertitanut pi-umasaqaatip nalilernejarneranut atatillugu “piniarnermik inuussutissarsiuqarnerq, savaateqarnerq, tuttuuteqarnerq assigisaallu” inuussutissarsiuqatigalugu aalisarnermut na-ligiissinneqassasut. Inuk inuutissarsiuqatigalugu aalisartutut naatsorsuunneqarunnaas-sappat isertitat tamakku isertitanut tamarmiusunut naleqqiullugit qanoq annertussuseqartaria-qassappat?”

Apeqqu 5-imut akissut

Piniarnerup, savaateqarnerup assigisaasalu inuussutissarsiuqatigalugu aalisarnermut na-ligiissinneqarnerisa, nassuiaatini oqaatigineqartutut, siunertaraa inuussutissarsiuqatigalugu taakkuninnga ataatsimut ingerlatsisinnaanerup ammatinneqartuarnissaa.

Siunnersuutip malitsigissavaa inuussutissarsiuqatigalugu taakkuninnga, suunera apeqqu-taatinagu, isertitat inuussutissarsiuqatigalugu aalisarnermit isertitatut isigineqartarnissaat. Taamaalilluni inatsit atuutilerpat piniartoq savaatililluunniit taakkuninnga isertitami ta-

marmiusut minnerpaamik 50 %-ianik isertitalik inuussutissarsiutigalugu aalisarnermik ingerlatsisinnaanermut piumasaqaatinik naammassinnissimassaaq.

Apeqqu 6

“Naalakkersuisut uppersarsinnaavaat aalisarnermut inatsit nutaaq ilutigalugu sinerisami qanittumi aalisartut tunitsiviit akiillu naammaginngikkunikkitt nammineq pi-galugu tunisassiorfittaarnissaminnut mattussaalisasut?”

Apeqqu 6-imut akissut

Naamik, siunnersuutikkut siunissami inuit aalisariutinik ingerlataqartut peqatigitillugu ilalerlutik tulaassuiveqarnermik ingerlataqarsinnaajunnaarnissaat siunnersuummi pineqanngilaq.

Apeqqu 7

“Malittarisassat nutaat atuutilerpata tunisassiorfiit aamma/imaluunniit angallatit qassit tunineqassangatinneqarnersut Naalakkersuisunit akineqallaqqarput. Naluneqanngilaq toqqaannartumik taarsigassarsisitsinikkut qularnaveeqqusiinertigullu nioqqutissiortut pu-jortuleerarsuarnik, umiatsiaaqqanik, qamuterallannik il.il. aningaasaleeqataasarmata. Aalisarnerq pillugu inatsisissatut missingersuummi malittarisassanik sukaterinermut atatillugu qanoq amerlatigisunik taarsigassarsisitsisoqarlunilu qularnaveeqqusiisoqartariaqartoqarnera Naalakkersuisut ataatsimut misissornikuuat? Naalakkersuisut isumaqarpat niuernerpalaartumik atugassarititaasut nalinginnaasut malillugit taamatut pisoqassasoq? Taamaassappallu tamanna aalisartut aningaasartuutaannut erniat qaffakkiartorerattut il.il. sunnuteqassava? Naalakkersuisut isumaqarpat tunisassiorfiit tuniniarneqalissagaluarpata pisisussaqaarnera piviusorsioqarpuq, imaluunniit matuneqarluinarneqartariaqassapat?”

Apeqqu 7-imut akissut

Aalisakkerivinnit taarsigassarsiaritit qularnaveeqqusiinerillu pillugit paasisutissat Naalakkersuisunit pissarsiarineqarsinnaanngillat. Naalakkersuisut isumaqarput piffissap ingerlanerani aalisarnerup iluani aalisakkerinerullu iluani piginnittuunermut tunngasut allanngortinneqarsinnaassasut. Naalakkersuisut soorunami ajorteriartoqarnissaa kissaatinginngilaat, tamannalu tunngavigalugu naalakkersuisut isumaqarput annertuumik allanngortoqarnaviannngitsoq aningaasatigulluunniit kingunerlutsitsisoqarnaviannngitsoq. Tamatuma saniatigut Naalakkersuisut naatsorsuutigaat tunisassiorfiit tuniniarneqassagaluarpata arlalinnit piserusuttoqarsinnaajumaartoq.

Apeqqu 8

“Naalakkersuisut uppersarsinnaavaat atortussiassanik pilersuisoqarnerq qulakkeersinnaajunnaaraanni taava tunisassiorfinnik nutaanik aallarniinissamut aningaasaatissarsiornissaq ajornakusoornerujartulissammat? Naalakkersuisut tassunga atatillugu isumaqataanngikkunik taava itisileqqussavarput qanoq ilillutik inuit fabrikkimik aallarneeruttut tunisisoqartarnissaa qularnaarsinnaanngikkunikku suminngaanniit aningaasaliisutissanik nassaarsinnaassangatinneqarnersut.”

Apeqqu 8-mut akissut

Naalakkersuisut tamanna uppersarsinnaanngilaat Naalakkersuisulli nalunngilaat tunitsivinnik pilersitsinissaq siunertaralugu suliniutit arlaqartut ingerlanneqartut, naak taakku aalisarsinnaatitaanngikkaluartut.

Apeqquut 9

“Aalisarneq pillugu inatsimmut nutaamut nassuiaatini Naalackersuisut allapput “siunnersuutip inuiaqatigiinnut aningaasaqarniarnikkut pitsaasumik sunniuteqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq, allannguutimmi paasiuminarnerulersitsiinnaratik inuussutissarsiutigalugu aalisartut pisisartagaasa tunineqarnerminni akigissaarnerulerannik malitse-qassammata.” Ilimagisaq tamanna Naalackersuisut sunik tunngaveqartippaat? “Paasiuminarnerulersitsineq” qanoq isumaqartinneqarpa siunnersuullu taanna qanoq ililluni tunisnermi akigissaarnerulersitsisinnaava? Siunnersuutip kingunerisaanik tunisassiorfiit ikilisinneqassappata unammilleqatigiinnermi atugassarititaasut pitsaanagerusut qanoq ilillutik anguneqassappat, tassami ilimagisariaqassagatsigu inatsisip allanngortinneqarneratigut taakkua ilaat arlallit tuniniarneqartariaqalissasut. Kingunerisinnaasaanik misissueqjis-saarnerit suut ingerlanneqarpat taamatut inatsisissatut siunnersuusiornermi?”

Apeqquut 9-mut akissut

Siunnersuutikkut sinerissamut qanittumi aalisarnermi unammilleqatigiinneq pitsaanagerusooq pilersinneqarsinnaavoq tamannalu tunngavigalugu naatsorsuutigineqarluni tamanna inuussutissarsiutigalugu aalisartunut akinik pitsaanagerusunik malitseqarsinnaasoq. Tamatumunnga atatillugu naapertuutissaaq naatsorsuutigissallugu, aalisartut isertitaqarnerulererat tunngavigalugu, tamanna nunatsinni sumiiffinni qangaaniilli aalisartoqarfiusuni aamma siuariarnermik misigisaqarfijumaartoq.

Eqqaamaneqassaartaaq niuerfinni tunitsiviusartuni akit qaffanneri sinerissamut qanittumi aalisarnermi raajat qalerallillu tulaanneqartut akii eqqarsaatigalugit taamaaqataanik qaffanneqarnerinik tamatigut malitseqarneq ajormat. Taamaattumik allannguutissap siunnersuutigineqartup siunertaraa ullumikkut akitigut pissusiusut allanngortinneqarnissaat, taamaalilluni nunat tamalaat akornanni niuerfinni akit qaffanneri nunatsinni tunisnermi akit qaffanneqarnerinik malitseqartalissallutik. Taamaaliornikkut Naalackersuisut aamma qularnaarniarpaat sinerissamut qanittumi aalisarnermi aalisartut akigitinneqartussanik siumut tutsuiginarnerusunik naatsorsuuteqarsinnaalernissaat.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Aleqa Hammond